

1. Informacja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na temat obowiązujących przepisów dotyczących kar pieniężnych za nabywanie produktów rolnych bez pisemnej umowy z producentami lub nabyte wskutek wadliwej umowy.

Przepisy dotyczące kar pieniężnych za nabycie produktów rolnych bez pisemnej umowy lub na podstawie umowy wadliwej, zawarte są w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1006) i obowiązują od 11 lutego 2017 r.

Zgodnie z art.38q. ust.1. ww. ustawy każde dostarczenie produktów rolnych należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, z wyłączeniem sprzedaży bezpośredniej, przez producentów, grupy producentów tych produktów, organizacje takich producentów albo zrzeczenia organizacji takich producentów do pierwszego nabywcy wymaga pisemnej umowy spełniającej warunki określone w:

- 1) art. 127 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1308/2013;
- 2) art. 148 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. p rozporządzenia nr 1308/2013;
- 3) art. 168 ust. 4 i 6 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a, b, d-o oraz q-x rozporządzenia nr 1308/2013.

Przepisy art. 38q. ust.2. stanowią, że w przypadku gdy pierwszym nabywcą, o którym mowa w ust. 1, nie jest przetwórcą, umowa między kolejnymi nabywcami jest również zawierana na piśmie.

Sektory, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 to:

- a) zboża,
- b) ryż,
- c) cukier,
- d) susz paszowy,
- e) nasiona,
- f) chmiel,
- g) oliwa z oliwek i oliwki stołowe,
- h) len i konopie,
- i) owoce i warzywa,
- j) produkty z przetworzonych owoców i warzyw,
- k) banany,
- l) wina,

- m) drzewa i inne rośliny żywe, bulwy, korzenie i tym podobne, kwiaty cięte i liście ozdobne,
- n) tytoń,
- o) wołowina i cielęcina,
- p) mleko i przetwory mleczne,
- q) wieprzowina,
- r) baranina i kozina,
- s) jaja, część
- t) mięso drobiowe,
- u) alkohol etylowy pochodzenia rolniczego,
- v) produkty pszczele,
- w) jedwabniki,
- x) pozostałe produkty.

Przepisy dotyczące kar za niespełnienie przepisów, o których mowa powyżej, zostały określone w art. 40i. ust. 1. ustawy o *Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*. Zgodnie z art. 40i. ust.1, kto:

- 1) nabywa bez pisemnej umowy produkty rolne należące do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, będąc do tego obowiązany zgodnie z art. 38q ust. 1,
- 2) nabywa produkty rolne należące do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013, na podstawie umowy niespełniającej warunków określonych w:
 - a) art. 125 lub art. 127 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1308/2013,
 - b) art. 148 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. p rozporządzenia nr 1308/2013,
 - c) art. 168 ust. 4 i 6 rozporządzenia nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a, b, d-o oraz q-x rozporządzenia nr 1308/2013

- **podlega karze pieniężnej w wysokości 10% zapłaty**, w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.), za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy.

Na obowiązek uiszczenia kary pieniężnej i jej wysokość nie mają wpływu odstąpienie od umowy oraz czynności mające na celu zmniejszenie wartości umowy, w szczególności obniżenie ceny z tytułu wad produktów i wystawienie faktury korygującej.

Ponadto, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informuje, że po szczegółowym przeanalizowaniu okoliczności utrudniających zastosowanie się do obowiązujących ww. przepisów podjęto prace legislacyjne w zakresie nowelizacji przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o *Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych* w odniesieniu do wymogu pisemności zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

Celem prowadzonych prac legislacyjnych jest doprecyzowanie przepisów, w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych. W projekcie *ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego*

i organizacji niektórych rynków rolnych oraz zmianie niektórych innych ustaw zaproponowano rozwiązania polegając m.in. na:

- **zawężeniu sektorów produktów rolnych do głównych rynków rolnych wobec których wymagane jest zawieranie umów do:** zbóż, buraka cukrowego, mleka surowego, chmielu, lnu i konopi, owoców i warzyw, tytoniu, wołowiny i cielęciny, wieprzowiny, baraniny i koziny, jaj, mięsa drobiowego.

- **zdefiniowaniu pojęcia „producent”.**

W projekcie ustawy zastosowano odniesienie do definicji rolnika w zawartej w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej. Zatem poprzez producenta należy rozumieć rolnika, tj. osobę fizyczną lub prawną bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, której gospodarstwo rolne jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz która prowadzi działalność rolniczą. Takie doprecyzowanie spowoduje, że pisemna umowa na dostarczenie produktów rolnych wymagana będzie wtedy, kiedy jedną ze stron będzie rolnik, którego gospodarstwo rolne jest położone na terenie Polski.

- **wyłączeniu spod przepisów: dostaw bezpośrednich, rolniczego handlu detalicznego oraz sprzedaży bezpośredniej.**

Obecne przepisy wyłączają z zakresu obowiązywania tylko sprzedaż bezpośrednią, która odnosi się do produktów pochodzenia zwierzęcego wprowadzanych na rynek w ograniczonych, małych ilościach. Rozszerzono zakres wyłączeń przedmiotowych o dostawy bezpośrednie, które odnoszą się do produktów pochodzenia roślinnego wprowadzanych na rynek w małych ilościach, jak również wyłączono rolniczy handel detaliczny (w ramach którego zbywane są produkty rolne, surowce pochodzenia zwierzęcego i niezwierzęcego, w określonych limitach).

- **wyłączeniu spod przepisów producenta będącego członkiem spółdzielni, grupy producentów rolnych, wstępnie uznanej grupy producentów owoców i warzyw, uznanej organizacji producentów owoców i warzyw, organizacji producentów** – w przypadku, gdy sprzedaje on produkty rolne do tej grupy lub organizacji. Warunkiem jest, że statut lub umowa, lub umowa członkowska tej spółdzielni, grupy lub tej organizacji spełniają w zależności od produktu określone przepisami warunki.

- **dopuszczeniu umowy w formie dokumentowej oraz elektronicznej, poza formą pisemną.**

- **wprowadzeniu obowiązku przechowywania umów przez okres 2 lat, licząc od końca roku, w którym została zrealizowana ostatnia dostawa w ramach tej umowy.**

- zróżnicowaniu wysokości kar za brak umowy lub umowę wadliwą oraz zastosowaniu gradacji poziomu kar pieniężnych w odniesieniu do umowy sporządzonej w sposób wadliwy (tzn. niezawierającej wymaganych elementów określonych w rozporządzeniu nr 1308/2013).

W projekcie ustawy zaproponowano zróżnicowanie wysokości kar pieniężnych w zakresie umów. Utrzymano przepis mówiący o tym, że kto to nabywa bez umowy, zawartej w formie pisemnej, elektronicznej lub dokumentowej, produkty rolne należące do wymienionych sektorów podlega karze pieniężnej w wysokości 10% zapłaty.

Ponadto zaproponowano zróżnicowanie wysokości kary pieniężnej w zależności od przewinienia, w przypadku, gdy produkty rolne nabywane są na podstawie wadliwej umowy.

W przypadku niespełnienia warunków dotyczących:

- ilości i jakości odnośnych produktów, które można dostarczyć lub które muszą zostać dostarczone, wraz z terminem takich dostaw;
- okresu obowiązywania umowy, który może być ograniczony lub nieograniczony, z klauzulami dotyczącymi rozwiązania umowy;
- szczegółów odnośnie do terminów i procedur płatności;
- ustalenia odnośnie do odbioru lub dostawy produktów rolnych oraz przepisów mających zastosowanie w przypadku zaistnienia siły wyższej

zaproponowano karę pieniężną w wysokości 1% zapłaty za każdy niespełniony warunek za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy.

W przypadku niespełnienia warunku dotyczącego ceny oraz warunku dotyczącego wymogu zawarcia umowy przed dostawą, zaproponowano w projekcie ustawy, aby nabywca podlegał karze w wysokości 4% zapłaty za każdy niespełniony z wymienionych warunków za produkty wadliwie nabyte.

Jednakże, gdy umowa nie spełnia więcej niż jednego z warunków, kary pieniężne dla nabywcy sumują się, z tym że łączna kara pieniężna nie może przekroczyć 5% zapłaty za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy.

W przypadku umów zawieranych w sektorze buraka cukrowego, zaproponowano kary pieniężne w wysokości 5% zapłaty za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy.

Zaproponowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmiany w obowiązujących przepisach stanowią pozytywną odpowiedź na większość zgłoszonych wniosków. Należy jednak zaznaczyć, że krajowe przepisy muszą uwzględniać ramy prawne określone w przepisach art. 168

rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007.

Przedmiotowy projekt ustawy został przyjęty przez Rząd w dniu 14 czerwca 2017 r. i skierowany do Sejmu RP.

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Krzysztof Jurgiel